

(/)

🏠 (/) > Diverse (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Dannebrog

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/soenderjylland-schleswig-kolonial>)

Dannebrog

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3352

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog)) **t** ([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=)

[status=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog). Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog)

[5/diverse-84/dannebrog](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog)) **in** ([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog&title=)

[mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog&title=)

[84/dannebrog&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dannebrog&title=))

Torben Kjersgaard Nielsen

Dannebrog

Aarhus Universitetsforlag 100 s., ill. 100 kr.

Af Poul Ulrich Jensen

I sommeren 1219 var den danske konge Valdemar 2. Sejr på korstog i Estland, og den 15. juni kom det til et voldsomt slag ved Lyndanise. Den kristne hær var i svære vanskeligheder over for de kampivrige hedninger, og selv ikke den medbragte ærkebiskop Anders Sunesens bønner så ud til at kunne afværge et nederlag. Da åbnede himlen sig, og et rødt banner med et hvidt kors dalede ned over slagmarken, medens en malmfuld røst erklærede, at under dette flag ville Gud give de danske korsfarere sejren. Det vendte slagets gang, og Danmark fik foruden en territorial udvidelse også sit Dannebrog. I dag ser vi det overalt, og vores nationale flag er også emnet for 16. bog i Aarhus Universitetsforlags serie 100 danmarkshistorier.

Lektor i historie ved Aalborg Universitet, Torben Kjersgaard Nielsen, kommer på de 100 sider, der er tildelt seriens forfattere, på fremragende vis omkring den lange historie og de mange aspekter, der knytter sig til det røde flag med det hvide kors. Fortællingen om dets fald fra himlen i 1219 har forenet det med stor ælde og indeholder en religiøs mystik, der langt overtrumfer manglen på troværdighed. Det var en historie, der langsomt tog form i 1500-tallet og fik sin endelige finpudsning af Arild Huitfeldt, der i årene o. 1600 udgav en danmarkshistorie i 10 bind. Han overlod det dog klogelig til læseren at bedømme beretningens troværdighed.

Dannebrogens form og farver har selvfølgelig en mere jordnær oprindelse end myten om slaget i 1219, og forskere i vexillologi, studiet af flag og faner, har fundet adskillige inspirationskilder til dets udseende rundt om i middelalderens Europa. Valdemar Atterdag blev i 1300-tallet den første danske konge, der brugte Dannebrog, hovedsageligt for at demonstrere sin korstogsbegejstring, og det var i det hele taget helt frem til 1800-tallet statens og kongens symbol, medens den jævne befolkning ikke havde noget tilhørsforhold til det danske flag. Dets folkelighed voksede imidlertid med den gryende patriotisme, der udfoldede sig efter de mange ulykker, der væltede ind over landet med Napoleonskrige og Statsbankerot.

Et stærkt nationalt sammenhold tog fart med de store folkemøder for danskheden i Slesvig og eksploderede nærmest under Treårskrigen 1848-50. Dannebrog vajede ved offentlige begivenheder og fra private hjem, selv om kong Frederik 6. i 1833 havde forbudt borgere at flage med Dannebrog – det skulle være forbeholdt Staten og den enevældige monark. Det var dog ikke en forordning, der fik lang levetid, og fra 1854 var det tilladt alle og enhver i kongeriget at hejse Dannebrog, dog uden split, fra deres ejendomme i købstæder og på landet. Flaget blev et vigtigt symbol på danskhed, fællesskab og demokrati og flittigt brugt af de mange foreninger, højskoler og forsamlingshuse, der skød frem i slutningen af 1800-tallet.

I 1908 stiftedes Danmarks-Samfundet med det formål at samle landets nationale foreninger, men ideen slog ikke rigtigt an, før det i 1912 lykkedes at gøre Valdemarsdag den 15. juni til officiel flagdag og opnå kongelig tilladelse til at sælge små Dannebrog. De blev revet væk år efter år, og indtægten gik til at forsyne landets foreninger med flag. Dem blev der god brug for, især ved særligt glædelige begivenheder i den nyere Danmarkshistorie. Genforeningen i 1920 blev fejret med Dannebrogflag i tusindvis, og det var også det suveræne glædessymbol ved Befrielsen i 1945. En bog udgivet til støtte for Frihedsfonden for Faldnes Efterladte beskrev flagets nye status som et relikvie, der var blevet nationens samlingsmærke.

I vores globaliserede tidsalder forbinder nok de færreste synet af et Dannebrog med den slags højstemte tanker, for vi ser det jo over alt i det offentlige rum i ganske prosaiske sammenhænge, ikke mindst kommercielle som supermarkedernes fødselsdagstilbud. Men det kan stadig vække følelser ved sportsbegivenheder, eller når det bliver brændt af, som i Mellemøsten under krisen med Muhammed tegningerne i 2006. En britisk antropolog opsummerede i 2014 forholdet til flaget således, at de fleste danskere kunne tage afstand fra nationalisme og samtidig vifte med Dannebrog ved enhver given lejlighed.

Og som Torben Kjersgaard Nielsen konkluderer, er den danske mangfoldige, pragmatiske og ikke-ekskluderende brug af flaget en styrke i en moderne verden præget af aggressive og højtråbende nationalister i mange lande. Dannebrog er et af de ældste nationalflag, og bogens 100 sider er særdeles godt udnyttede, så læseren kommer helt rundt om dets mange funktioner og skiftende roller, og der er desuden blevet plads til fine illustrationer.

[Historie-online.dk, den 23. januar 2019]

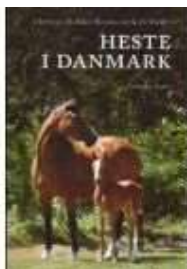
← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/soenderjylland-schleswig-kolonial>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

EN VERDEN AF VIDEN

(<http://www.historie-online.dk/boger/en-verden-af-viden>)

HESTE I DANMARK

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/hest-i-danmark>)

PAS PÅ PAPIRET!

(<http://www.historie-online.dk/boger/pas-paa-papiret>)
